

DECIZIE

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală
Judecătorii Ala Cobăneanu, Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Andrei Rusnak,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Rusnak
împotriva Serviciului Fiscal de Stat și Nicolinei Tomas, intervenient accesoriu
Direcția deservire fiscală Botanica cu privire la restabilirea dreptului de acces la
informație, obligarea prezentării informației și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017, prin care
a fost respins apelul declarat de către Andrei Rusnak și a fost menținută hotărârea
Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 07 iulie 2017,

c o n s t a t ă :

La 25 aprilie 2017, Andrei Rusnak a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Serviciului Fiscal de Stat și Nicolinei Tomas cu privire la restabilirea
dreptului de acces la informație, obligarea prezentării informației și repararea
prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 14 martie 2017, s-a adresat
la Direcția administrare fiscală Botanica cu o petiție, prin care a informat despre
desfășurarea activității de antreprenariat neautorizate la mai multe adrese din
sectorul Botanica și a solicitat informarea despre rezultatele examinării petiției
(după punctele petiției) și, anume, data efectuării controlului, adresa constatării
contravenției, articolul aplicat și mărimea sancțiunii, precum și numărul
procesului-verbal cu privire la contravenție.

A menționat că, prin răspunsul Direcției administrare fiscală Botanica nr. 01-
14/1-1395 din 28 martie 2017, executat de către Nicolina Tomas, i-a fost
prezentată doar o parte din informația solicitată, fără a-i comunica mărimea
sancțiunilor aplicate în baza proceselor-verbale cu privire la contravenție - pct. 6,
8, 9, 10, 11, 12, 20, 25, 28, 30, 31, 32, 33, 34, 41, 45, 48, 49, 50, 52 și 61 din tabela
rezultatelor anexată.

Astfel, consideră că, angajatul pârâtului, prin prezentarea necorespunzătoare
a informațiilor, i-a lezat dreptul la informație, iar posibilitatea reală și legală a
prezentării informației se confirmă prin răspunsul nr. 01-14/1-4466 din 30
septembrie 2016, întocmit tot de către Nicolina Tomas.

De asemenea, consideră că, executorul a ignorat și recomandările Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, expuse în scrisoarea nr. 01-06-07-378-3061 din 10 septembrie 2015 adresată Direcțiilor administrare fiscală a municipiului, conform căreia petițiile contribuabililor urmează a fi examinate minuțios și cu o maximă diligență, or, nefurnizarea completă și corespunzătoare a informației solicitate de petiționar pot avea consecințe neplăcute pentru Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, drept exemplu litigii de judecată fără șanse de succes, care pot duce la repararea prejudiciului moral și nu în ultimul rând acțiunile nominalizate pot afecta prestigiul autorității publice, în cazul dat Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău.

A susținut că, prin acțiunile intenționate ale pârâtului i-a fost cauzat un prejudiciu moral, fiind nevoit să se adreseze în instanța de judecată pentru apărarea drepturilor sale, cheltuind timpul personal, mai mult, i-a fost lezată onoarea și demnitatea.

Solicită restabilirea dreptului său de acces la informație lezată prin răspunsul pârâtului nr. 01-14/1-1395 din 28 martie 2017 la petiția nr. R-89.17 din 14 martie 2017 și obligarea pârâtului de a-i prezenta informația solicitată și, anume, de a-i comunica mărimea sancțiunilor aplicate în temeiul proceselor-verbale cu privire la contravenție indicate în lista întocmită în baza petiției sale din 14 martie 2017 sub nr. 6, 8, 9-12, 20, 25, 28, 30-34, 41, 45, 48-50, 52 și 61, precum și încasarea în mod solidar din contul Serviciului Fiscal de Stat și Nicolinei Tomas a sumei de 1000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 mai 2017 a fost atrasă în proces Direcția deservire fiscală Botanica în calitate de intervenient accesoriu.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 07 iulie 2017 a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 a fost respins apelul declarat de către Andrei Rusnak și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 19 februarie 2018, Andrei Rusnak a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia și casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului indică faptul că, nu este de acord cu hotărârile judecătorești, deoarece au fost emise cu aplicarea eronată a normelor de drept material, și anume, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, a fost aplicată o lege care nu trebuia să fie aplicată și au fost apreciate arbitrar probele, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cauzei și încălcarea dreptului la un proces echitabil.

Menționează că, posibilitatea legală și reală a prezentării informației cu privire la mărimea sancțiunilor aplicate se confirmă prin răspunsurile Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău nr. 01-14/1-4466 din 30 septembrie 2016 și nr. 26/2-17-10-1 din 10 aprilie 2017, prin care a fost informat despre mărimea sancțiunilor aplicate, înscrisuri care au fost ignorate de către instanțele de judecată la soluționarea cauzei.

Sușține că, instanțele de judecată nu au luat în considerație și faptul că, răspunsurile parvenite de la Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău sunt contrare, deoarece în unele răspunsuri se comunică informația privind mărimea sancțiunilor aplicate, iar în altele se indică că sunt date cu caracter personal.

Consideră ca eronată concluzia instanței de apel precum că, sancțiunile contravenționale constituie categorii speciale de date cu caracter personal doar în cazul existenței persoanei fizice identificate sau identificabile, însă având în vedere că, mărimea sancțiunilor contravenționale nu permite de a identifica persoana fizică, lipsesc și datele cu caracter personal pentru că lipsește subiectul datelor cu caracter personal. În acest sens, nu poate fi aplicată Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

Prin referința și referința suplimentară depuse la 06 aprilie 2018 și 25 mai 2018 Serviciul Fiscal de Stat a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 16 mai 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea parțială a acțiunii din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la 14 martie 2017, Andrei Rusnak s-a adresat la Direcția administrare fiscală Botanica cu o petiție, prin care a informat despre desfășurarea activității de antreprenariat neautorizate la mai multe adrese din sectorul Botanica și a solicitat informarea despre rezultatele examinării petiției (după punctele petiției) și, anume, data efectuării controlului, adresa unde a fost constatată contravenția, articolul aplicat și mărimea sancțiunii, precum și numărul procesului-verbal cu privire la contravenție.

Prin răspunsul nr. 01-14/1-1395 din 28 martie 2017 Direcția administrare fiscală Botanica a Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău l-a informat că, conform programului de activitate, au fost efectuate controale operative la adresele nominalizate de el, în urma cărora au fost depistate abateri de la legislația în vigoare. Astfel, pentru încălcările stabilite, persoanele fizice au fost sancționate în baza art. 263 alin. (1) din Codul contravențional, anexând lista proceselor-verbale întocmite în baza petiției din 14 martie 2017.

Totodată, prin răspunsul enunțat, Direcția administrare fiscală Botanica a Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău l-a informat că, solicitările sale despre datele angajaților constatatori, care au întocmit procese-verbale cu privire la contravenții, precum și a celor care au efectuat controale operative nu pot fi executate, deoarece conform art. 8 alin. (1) din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, informația cu caracter personal face parte din categoria informației oficiale cu accesibilitate limitată și constă din date referitoare

la o persoană fizică identificată sau identificabilă, a căror dezvăluire ar constitui o violare a vieții private, intime și familiale, iar conform art. 7 alin. (2) lit. d) din Legea enunțată, accesul la informațiile oficiale nu poate fi îngăduit, cu excepția: informațiilor ce țin de activitatea operativă și de urmărire penală a organelor de resort, dar numai în cazurile în care divulgarea acestor informații ar putea prejudicia urmărirea penală, interveni în desfășurarea unui proces de judecată, lipsi persoana de dreptul la o judecare corectă și imparțială a cazului său, ori ar pune în pericol viața sau securitatea fizică a oricărei persoane - aspecte reglementate de legislație.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Andrei Rusnak a solicitat restabilirea dreptului său de acces la informație lezat prin răspunsul Direcției administrare fiscală Botonica a Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău nr.01-14/1-1395 din 28 martie 2017 la petiția nr. R-89.17 din 14 martie 2017 și obligarea Serviciului Fiscal de Stat de a-i prezenta informația solicitată și, anume, de a-i comunica mărimea sancțiunilor aplicate în temeiul proceselor-verbale cu privire la contravenție indicate în lista întocmită în baza petiției sale din 14 martie 2017 sub nr. 6, 8, 9-12, 20, 25, 28, 30-34, 41, 45, 48-50, 52 și 61, precum și încasarea în mod solidar din contul Serviciului Fiscal de Stat și Nicolinei Tomas a sumei de 1000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Andrei Rusnak, a ajuns la concluzia netemeinicii acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o legală și întemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, a ajuns la concluzia că, soluția dată de către instanțele judecătorești este greșită.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație, oricine, în condițiile prezentei legi, are dreptul de a căuta, de a primi și de a face cunoscute informațiile oficiale.

Art. 5 alin. (1) și (2) din Legea enunțată prevede că, subiecți sunt furnizorul de informații și solicitantul informației. Furnizori de informații, adică posesori ai informațiilor oficiale, obligați să le furnizeze solicitanților în condițiile prezentei legi, sunt autoritățile publice centrale și locale - autoritățile administrației de stat, prevăzute în Constituția Republicii Moldova și anume: Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul, administrația publică, autoritatea judecătorească; instituțiile publice centrale și locale - organizațiile fondate de către stat în persoana autorităților publice și finanțate de la bugetul de stat, care au ca scop efectuarea atribuțiilor de administrare, social-culturale și altor atribuții cu caracter necomercial; persoanele fizice și juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituția publică, sunt abilitate cu gestionarea unor servicii publice și culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informații oficiale, inclusiv de informații cu caracter personal.

Conform art. 6 din Legea enunțată, informații oficiale sunt considerate toate informațiile aflate în posesia și la dispoziția furnizorilor de informații, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate și/sau adoptate de organe ori persoane

oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alți subiecți de drept. Drept documente purtătoare de informații sunt considerate orice hârtie sau alt material pe care există un înscris; o hartă, un plan, un desen, o fotografie; orice hârtie sau alt material pe care sunt marcaje, figuri, simboluri sau perforări care au un sens pentru persoanele calificate să le interpreteze; orice obiect sau material din care pot fi reproduse sunete, imagini sau înscrisuri cu sau fără ajutorul unui alt articol sau mecanism; orice alt înregistrator de informație apărut ca rezultat al progresului tehnic; orice copie sau reproducere a purtătorilor de informații menționați. Informațiile oficiale nedocumentate, care se află în posesia furnizorilor (persoanelor responsabile ale acestora), vor fi puse la dispoziția solicitanților în ordine generală.

Conform art. 11 alin. (1) pct. 2)-4) din aceeași Lege, furnizorul de informații, în conformitate cu competențele care îi revin, este obligat să garanteze liberul acces la informație, să respecte limitările accesului la informație, prevăzute de legislație, în scopul protejării informației confidentiale, vieții private a persoanei și securității naționale și să respecte termenele de furnizare a informației, prevăzute de lege.

Din materialele dosarului rezultă că, prin scrisoarea nr. 01-06-07-378-3061 din 10 septembrie 2015 Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău a comunicat Direcțiilor administrare fiscală Centru, Buiucani, Rîșcani, Ciocana și Botanica faptul că, prin petițiile înregistrate la toate Direcțiile administrare fiscală teritoriale, Andrei Rusnak aduce la cunoștință autorității fiscale adresele, unde se desfășoară în viziunea acestuia comerț stradal neautorizat, astfel, solicitând, în temeiul art. 440 alin. (3) din Codul contravențional, verificarea adreselor respective, precum și întreprinderea măsurilor prevăzute de Codul contravențional. De asemenea, el solicită informarea despre rezultatul măsurilor întreprinse, cu furnizarea informației concrete și, anume, data întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție, adresa unde a fost constatată fapta contravențională, articolul aplicat și mărimea amenzii, precum și numărul procesului-verbal cu privire la contravenție.

Totodată, Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău le-a comunicat că, informația solicitată de către Andrei Rusnak nu constituie informație cu accesibilitate limitată, fapt ce se confirmă și prin scrisoarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal nr. 04-14/1459 din 14 noiembrie 2014, în care a fost menționat expres că, data întocmirii și numărul procesului-verbal cu privire la contravenție, articolul și sancțiunea pentru fapta comisă, locul săvârșirii faptei contravenționale și numele agentului constatator nu constituie date cu caracter personal.

De altfel, este cert că, intimatul, ca deținător de informații, nu a furnizat informația solicitată de către Andrei Rusnac și anume, nu a indicat mărimea sancțiunilor aplicate în temeiul proceselor-verbale cu privire la contravenție indicate în lista întocmită în baza petiției sale din 14 martie 2017 sub nr. 6, 8, 9-12, 20, 25, 28, 30-34, 41, 45, 48-50, 52 și 61.

Reieșind din cele constatate la caz, instanța de recurs conchide că, nefurnizarea completă și corespunzătoare a informației solicitate produce efecte juridice, împiedicându-l în cazul dat pe Andrei Rusnak să-și realizeze un interes al său, interes ce face obiectul cererii, la care nu a primit răspunsul complet.

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide necesar de a constata încălcarea de către Serviciul Fiscal de Stat a dreptului lui Andrei Rusnak de acces la informație, lezat prin răspunsul nr. 01-14/1-1395 din 28 martie 2017 la petiția nr. R-89.17 din 14 martie 2017 și de a obliga Serviciul Fiscal de Stat să prezinte lui Andrei Rusnak informația solicitată și, anume, să comunice mărimea sancțiunilor aplicate în temeiul proceselor-verbale cu privire la contravenție indicate în lista întocmită în baza petiției sale din 14 martie 2017 sub nr. 6, 8, 9-12, 20, 25, 28, 30-34, 41, 45, 48-50, 52 și 61.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge pretenția recurentului cu privire la repararea prejudiciului moral.

Aici este de remarcat că, obligația de a dovedi faptul pricinuirii prejudiciului moral (suferințelor psihice sau fizice suportate) o exercită partea vătămată, de aceea aceasta trebuie să indice de către cine, în ce circumstanțe și în baza căror acțiuni (inațiuni) i-au fost cauzate suferințe morale (psihice) sau fizice, prin ce se manifestă acestea.

La caz, însă, recurentul, solicitând repararea prejudiciului moral cauzat în sumă de 1000 lei, nu s-a conformat obligațiilor sale de a proba și motiva această cerință, neprezentând în acest sens probe justificative și concludente întru confirmarea faptului pricinuirii suferințelor psihice sau fizice suportate ca rezultat al furnizării răspunsului incomplet la petiția sa, în care circumstanțe și în baza căror acțiuni (inațiuni) i-au fost cauzate aceste suferințe.

La acest capitol se va reține și faptul că, prin jurisprudența CEDO s-a stabilit că, există situații când Curtea acordă părții lezate o satisfacție echitabilă în sensul art. 41 Convenție, exprimată prin însăși constatarea pe care ea o face referitor la încălcarea unui asemenea drept, într-o astfel de ipoteză repararea este pur morală, fără a mai dispune plata vreunei despăgubiri bănești.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că, prin însăși constatarea încălcării dreptului pretins de către recurentul Andrei Rusnak, aceasta constituie în sine o satisfacție echitabilă pentru orice prejudiciu moral eventual suferit de recurent.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 20 aprilie 2004 în cauza Amihalachioaie împotriva Republicii Moldova.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care acțiunea lui Andrei Rusnak împotriva Serviciului Fiscal de Stat și Nicolinei Tomas, intervenient accesoriu Direcția deservire fiscală Botanica cu privire la restabilirea dreptului de acces la informație, obligarea prezentării informației și repararea prejudiciului moral de admis parțial, cu constatarea încălcării de către Serviciul Fiscal de Stat a dreptului lui Andrei Rusnak de acces la informație, lezat prin răspunsul nr. 01-14/1-1395 din 28 martie 2017 și obligarea Serviciului Fiscal de Stat de a prezenta lui Andrei Rusnak informația solicitată și, anume, să comunice mărimea sancțiunilor aplicate în temeiul proceselor-verbale cu privire la contravenție indicate în lista întocmită în

baza petiției sale din 14 martie 2017 sub nr. 6, 8, 9-12, 20, 25, 28, 30-34, 41, 45, 48-50, 52 și 61, iar în rest acțiunea de respins.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Andrei Rusnak.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 16 noiembrie 2017 2014 și hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Rîșcani din 07 iulie 2017 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Rusnak împotriva Serviciului Fiscal de Stat și Nicolinei Tomas, intervenient accesoriu Direcția deservire fiscală Botanica cu privire la restabilirea dreptului de acces la informație, obligarea prezentării informației și repararea prejudiciului moral și se emite o nouă hotărâre, prin care:

Se admite parțial acțiunea lui Andrei Rusnak împotriva Serviciului Fiscal de Stat și Nicolinei Tomas, intervenient accesoriu Direcția deservire fiscală Botanica cu privire la restabilirea dreptului de acces la informație, obligarea prezentării informației și repararea prejudiciului moral.

Se constată încălcarea de către Serviciul Fiscal de Stat a dreptului lui Andrei Rusnak de acces la informație, lezat prin răspunsul nr. 01-14/1-1395 din 28 martie 2017.

Se obligă Serviciul Fiscal de Stat să prezinte lui Andrei Rusnak informația solicitată și, anume, să comunice mărimea sancțiunilor aplicate în temeiul proceselor-verbale cu privire la contravenție indicate în lista întocmită în baza petiției sale din 14 martie 2017 sub nr. 6, 8, 9-12, 20, 25, 28, 30-34, 41, 45, 48-50, 52 și 61.

În rest acțiunea se respinge.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătoriai

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic